

Lékaři plánují odmítat přesčasy nad 150 hodin. Je to správný krok. Někde už to sestry praktikují, ostatní by se měly přidat - a odted' své úsilí koordinovat

Lékařský odborový klub vyzval lékaře, aby se připravili na odmítání přesčasů nad 150 hodin ročně. Je to správná reakce na nedůstojná jednání s premiérem Babišem a ministrem Vojtěchem i na nepřátelský postoj vedení nemocnic. Je to správnější reakce než se pokoušet vládu dál a dál přesvědčovat a boj s managementy dál a dál obcházet. My, sestry, ošetřovatelky, sanitáři, máme další důvod začít se zdola, z oddělení, organizovat tak, abychom přesčasy odmítly též. A máme i jiné možnosti, jak bojovat. A jsou již vyzkoušené.

1. Poslední měsíce jasně ukázaly, že je chyba sázet na jednání s vládou, že je chyba brát na sebe zodpovědnost za hledání „systémové nápravy zdravotnictví“. Že je chyba obcházet ty, kdo nakonec píšou naše výplatnice – „naše“ vlastní managementy.
2. Některé nezávislé, sebeorganizované sestry onu chybu neudělaly a vybojovaly si u sebe lepší peníze a lepší pracovní podmínky. O jejich důležité zkušenosti píšeme níže. Teď se chystají vzít personální krizi v nemocnicích za lepší konec i lékaři, celostátně. Je to dobře. Naše managementy si nezaslouží, aby krizi dál řešil svým přepracováním personál. **Managementy musejí následky krize pocítit samy.** Poté možná budou při premiérových a ministrových návštěvách v nemocnicích podávat jiná, pravdivější hlášení o situaci. Odmítnutí sloužit přesčasy nad zákonem stanoveným limitem 150 hodin ročně je jedna z účinných cest.
3. Důležité však je: Nečekejme na nějaký „befel“ ani „povolení“ shora, nečekejme, až se k lékařské iniciativě postaví nějaké „naše zodpovědné struktury“, které jsou pořád zaneprázdněné stále bezmocnějším setkáváním se s vládou. Naopak, jde o naše oddělení, o naši nemocnici: rozhodnutí začít se pro bojkot přesčasů organizovat je a musí být jen na nás. Na zaměstnancích z terénu. Zdola.
4. Je důležité bojovat společně, ale též je důležité nezapomínat, že za sebe musí (a může) bojovat každý sám. Čím víc oddělení a nemocnic se k bojkotu přesčasů v republice přidá a čím koordinovanější bojkot bude, tím samozřejmě lépe. **Význam a sílu však bude mít bojkot i lokálně, v „naší“ nemocnici.** To je dobrá zpráva, nemusíme čekat na ostatní, silní dokážeme být i lokálně, u „nás doma“.
5. **Máme příklady, že to platí.** Jaký efekt může vypovězení přesčasů mít, ukázal například protest části lékařů v mělnické nemocnici. Jak efektivní může být boj zdola oddělení, však předně prokázal boj sester a dalšího personálu v Karlovarské krajské nemocnici (KKN):
 - Tamní personál směřoval své požadavky zaměstnavateli a provozovateli (nenechal se „odehnat“ na celostátní úroveň, nenechal zaměstnavatele vyklouznout ze své zodpovědnosti).
 - Sestry atd. vsadily na boj a tlak, nespolehaly na jednání a nenamlouvaly si, že přesvědčování oponenta u stolu je „boj“. Nenechaly se vlákat do nejrůznějších pracovních skupin, nenechaly na sebe hodit odpovědnost za hledání řešení a finančních zdrojů.
 - Sestry v KKN si nezastíraly, že je potřeba aktivita zdola. Některé už vědí, že „podpora“ typu „vy vyjednávejte a my za vámi stojíme, tleskáme, děkujeme a fandíme“ není žádná podpora.

- Odmítání přesčasů bylo jednou formou jejich boje, dalšími bylo odmítání překračování kompetencí, odpor vůči sesterským „výpomocem“ z jiných nemocnic (které by jen managementu dovolily záplatováním zastírat krizi), odpor vůči slučování oddělení, odmítání porušování norem... To vše pod heslem „Řekněme NE porušování předpisů“.
- Protože jejich „NE“ byla koordinovaná, přinesla ovoce. I když boj bohužel zůstal zatím omezený jen na KKN, tamní personál si přesto za loňský rok mzdově pomohl tak, jak zřejmě žádný jiný v jiné nemocnici v Česku. (Samozřejmě, po dlouhých letech špatných mezd i podmínek si nepomohl dostatečně, proto se v KKN bojuje dál.)
6. Přesčasový bojkot by otevřel možnost pro koordinovaný postup s lékaři. Ano, jsme dvě svébytné profese, s mnohdy vlastními problémy a zájmy. Ale práce a vůle udržet kvalitní péči o pacienty za důstojných podmínek pro nás všechny nás spojuje. A pokud lékaři opravdu zahájí bojkot, tím spíš bude na místě, aby sestry našly sebevědomí i v nemocnicích, kde dosud vyčkávaly a doufaly, že je „někdo zachrání“. Využijme toho, že se v tomto bodě zájmy a metody boje sester a lékařů mohou shodnout (a nepřehlížejme, že prohlášení LOKu mluví i o platech/mzdách sester). Přiznejme si však, že i když se zrovna v naší nemocnici lékaři k bojkotu přesčasů nerozhýbou, odvahu a odpovědnost k tomu musíme najít my samy.
 7. **Mysleme na to, že nejde „jen“ o 10 procent. Jde o zavedení státních tabulek všude. Jde o lokální pracovní podmínky**, o přestávky na oběd, dodržování kompetencí, bezpečnost práce... Odmítnutí přesčasů nám může odlehčit od přepracování – a zároveň tlačít na managementy a lepší mzdy: jedna metoda boje tak může plnit hned dva cíle.
 8. Leckteré z nás mohou mít i dnes „morální dilema“, mohou si říkat: „Když odmítnu přesčasy, když začnu dodržovat kompetence, když začnu opravdu bojovat zdola, doplatí na to pacienti, kteří si to nezaslouží.“ Je to špatná úvaha. Zaprvé, pacienti doplácí právě na to, že managementům ve většině nemocnic pořád pomáháme krizi flikovat, záplatovat, zastírat, a tím dál zhoršovat. Zadruhé, když budeme „zachraňovat“ systém vlastním přetěžováním se, nikdo to neocení – a nejen to, budeme na to dál doplácet my i pacienti.

Díky boji v KKN a aktivitě jinde máme zkušenosti, které by se vám mohly hodit. Pokud se rozhodnete s vlastní situací aktivně pohnout a nečekat na „smilování shora“ (které nikdy nepřijde), rády se o ně podělíme.

Přejeme hodně sil, rozvahy a odvahy,

Iniciativa sester

5. srpna 2018

iniciativa.sester@seznam.cz

www.organizujemese.cz

„Iniciativa sester – Neodcházíme, organizujeme se“ vznikla v roce 2016. U jejího vzniku byly zkušenosti, které říkaly: a) nekonečná vyjednávání nefungují, právě i to, že se jen a pouze vyjednávalo, nás nakonec dovedlo tam, kde teď jsme; b) potřeba je vlastní aktivita, tlak, boj zdola; c) taková aktivita a boj je možný, zejména dnes, kdy je akutní nedostatek sester a jiného personálu a kdy jsme „nedostatkové zboží“.